Ч. 234 (12.890). Львів, неділя 18. жовтня 1931. Pocztowa oplata zaplacono ryczaltem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Ювилейна осіння збірка „Рідної Школи".

(ВІД 25. ДО 31. ЖОВТНЯ 1931.)

У жовтні ц. р. минає 50 літ, коли вимоги життя заставили тодішніх передових українських громадян розпалити огнище рідної науки й виховання — створити „Рідну Школу".

Справа рідної школи і рідного виховання — це підстава і безперечно найважніша справа для життя та розвитку кожної нації. Тому силою обставин „Рідна Школа" з малих початків зросла нині в могутню всенародню установу.

Не було й нема ніякої справи, що в ділянці шкільництва дотикає український народ, в якій „Рідна Школа" не займалаб становища згідно з потребою і честю свого народу.

На руїнах українського державного шкільництва творить і удержує „Рідна Школа" приватні, всенародні, середні і фахові: торговельні та промислові школи, учительські семинарії, збірні лекції, діточі садки і захоронки, ремісничі варстати, ріжного роду фахові практичні курси і бурси, закладає діточі і загальні бібліотеки, переводить шкільні плебісцити, веде боротьбу за участь українських громадських чинників у шкільних радах та оборону українських родичів перед неслушними шкільними адміністраційними карами і т. п. Отсе в загальному рямці, в яких обертається діяльність „Рідної Школи".

У звязку зі сучасною катастрофою державного шкільництва в Польщі, ліквідацією тисячів шкіл і кляс та редукцією десяток тисяч учительства — поверх міліон дітвори опинилося поза школами, а в тому сотки тисяч і української дітвори. Ця обставина вкладає на нас обовязок поширити рідношкільну діяльність та **не допустити до того, щоби українські діти виростали без науки і знання, бо в нинішних часах загального поступу і культури — народ анальфабетів призначений на загладу.**

На це все **треба великих фондів.** Їх не дасть нам ніхто посторонній, **тільки український народ мусить їх сам скласти і дати „Рідній Школі" матеріяльну змогу продовжувати і поширяти свою велику творчу працю, — необхідну для життя нації.**

Львівське Воєвідство рескриптом з дня 15-го жовтня 1931, ч. Б. П. 93/квест. 31. дало вже дозвіл на прилюдну ювилейну збірку на „Рідну Школу" на своїй области в часі від 25. до 31. жовтня 1931. а є повна надія, що й станиславівське та тернопільське воєвідства дадуть такі дозволи, про що своєчасно оголосимо в пресі.

Взиваємо всі рідношкільні, освітні, культурні й економічні установи, взиваємо українських свідомих громадян по повітах і по громадах **негайно позакладати повітові і місцеві збіркові комітети та приготовитися до поголовної збірки в грошах і натураліях на „Рідну Школу".**

Подбати, щоби не було ні одної української громади, ні одної української установи, ба, ні одної одиниці, що в теперішний час, коли важиться доля нації — не докинули би своєї жертви на її найживотніші потреби.

У часі прилюдної збірки (від 25 до 31. жовтня) **в кожній українській хаті всі вікна повинні бути украшені ювилейними наліпками „Рідної Школи"** (1 штука 10 сотиків), а грудь кожного українця і кожної українки повинна украшати **артистично виконана емайльована відзнака „Рідної Школи"** (1 штука 1 зол.). Замовляйте телеграфічно або телефонічно ювилейні наліпки і ювилейні відзнаки по адресі: **„Рідна Школа", Львів, Ринок 10 (число телефону 77-52).**

Зіставлення ювилейної осінньої збірки по громадам і повітам переслати найдалі до 15. листопада 1931., подаючи при цьому імена осіб, груп, товариств і організацій, які положили найбільше труду, щоби ювилейна збірка дала найкращий вислід. Такі зіставлення необхідно потрібні для використання в пресі.

Вислід цьогорічної ювилейної осінньої збірки на „Рідну Школу" стане мірою патріотизму даної области й тамошніх осіб.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „РІДНОЇ ШКОЛИ":
Ілля Кокоруда вр., голова; **Д-р Мирон Коновалець** вр., секретар.

—o—

Посол Лучкович про Канаду.

З розмови представника „Діла" з канадійським гостем.

При нагоді свого побуту в нашій Редакції ділився посол канадійського парляменту в Отаві п. Михайло Лучкович своїми вражіннями й поміченнями з поїздки по Европі, зокремаж по Румунії, де, як відомо, стрінувся він близько з українським населенням і його представниками на Буковині. В розмові з ним торкнувся наш представник м. ін. також теперішньої господарської ситуації в Канаді та положення в канадійській домінії ріжних національностей, в тому числі й української, і їх становища до уряду домінії. Про ці справи пос. Лучкович висказався так:

Канада, якої населення не досягло ще 10 міліонів душ, а територія якої небагато менша від території цілої Европи, переживає тепер **під господарським оглядом скруту.** Скрута та доволі тяжка, але в Канаді стільки піонірів, стільки трудолюбивого й меткого населення, що — нема сумніву — воно **дасть собі з нею раду.** Наше населення — казав пос. Лучкович — уміє, як треба, закотити рукави й енергійно боротися з лихом, тому ми віримо, що з тої скрути, яку ми тепер переживаємо, **вийдемо переможно.**

Найбільшу скруту під господарським оглядом переживають у Канаді **широкі круги фармерського населення,** яке продукує головно пшеницю. Нормально в Канаді збір пшениці дає 400—500 міліонів бушлів річно, а з того всього лишається в Канаді на домашні потреби, засіви і т. д. всього около 100 міліонів бушлів. Головним ринком збуту на канадійську пшеницю була досі Англія, але в останніх кількох роках Аргентина, Австралія, а також СРСР стали висилати чимраз більше пшениці до Англії і є нині поважними конкурентами Канади в цьому відношенні. Звідси й пішла кріза серед фармерів, які в Канаді, як відомо, господарюють на велику скалю, мають багато господарських машин і т. д. Ті машини закупили вони свого часу за добрі гроші, очевидно — як всюди — погодившись на сплати ратами, яких тепер з уваги на небувалий упадок цін на свої продукти не в силі виплатити.

Запорукою тому, що фармерство поборе щасливо крізу, є м. ін. також видатна поміч офіціяльних чинників Канади для фармерів. Так канадійський парлямент в Отаві ухвалив **100 міліонів долярів допомоги для фармерів і робітників,** але цеї допомоги не будуть їм виплачувати готівкою, тільки за ті гроші будуть будувати дороги, залізничі шляхи, мости, доми прилюдного вжитку то-що. Таким чином безробітне населення найде роботу, а держава збогатиться на нові шляхи, доми і т. д. При цій нагоді пос. Лучкович простує те місце зі свого інтерв'ю, що його принесло „Діло" з пятниці 16. ц. м. за черновецьким „Часом", в якому кажеться, що партія фармерів, до якої належить і посол Лучкович, дістала від держави 100.000 долярів субвенції. **Не 100.000, але 100 міліонів долярів, і не для партії фармерів, але для загалу потребуючого робітного населення призначені ті гроші, що підуть на ведення ріжних робіт.**

В дальшому заявив пос. Лучкович, що неправдою є, немов би найбільше безробітних в Канаді рекрутувалося зпоміж фармерів. Тільки по містах є багато безробітних, по фармах їх не видно. В цілій Канаді нараховують під цю пору ок. 200.000 безробітних.

Щодо положення ріжних національних груп в Канаді, то всі вони там дуже льояльні громадяни. В Канаді — казав пос. Лучкович — **нема такого меншинового питання, як у ріжних европейських державах.** Бо хоч усі чужинці ходять в Канаді до англійських шкіл, то ніхто не боронить їм учитися своєї рідної мови — навіть у державних школах по 4-ій кляссі на[...]уки, з чого вони й користують.

Загально можна сказати, що **чужинці в Канаді почуваються добре** і є певним та надійним елементом. Чужинці вчаться знаменито в школах і щодо здібностей можна їх сміливо поставити поруч уроджених канадійців. **Ворожнечі поміж ними нема**, бо на вільній землі нема до цього ніякої причини. Канада трактує всіх громадян однаково і не звертає ніколи уваги на їх національну чи релігійну приналежність.

Українці в Канаді почуваються в загальному теж добре. За останні роки наше населення зробило там значний поступ на всяких полях і виробило собі велику пошану та довіря, як працьовитий, здібний і наскрізь творчий елемент. Нема сумніву, що йдучи дальше цим шляхом, українці в Канаді здобудуть собі не тільки добробут, але й загальне признання.

Вісти з „Просвіти“.

Свято книжки в краю. — Анкети в Рогатині і Глинянах. — Життя у філіях: Делятин, Бучач, Грималів, Тернопіль, Підгайці, Збараж, Львів.— Справа журналу „Життя і Знання“. — Внутрішня позичка. — „Дар Просвіті“.

Смерть голови Т-ва, свято книжки та розписання внутрішньої позички найшли широкий відгомін в українській пресі. Зокрема у звязку зі святом книжки появилися змістові статті в „Ділі“, „Часі“, „Новому Часі“, „Меті“, „Громадському Голосі“ й інших часописах.

Підготовка свята книжки ведеться в краю доволі інтензивно, але спізнені роботи в полі пересувають цю акцію на місяць листопад. З дальших відомостей про підготовку свята книжки слід зазначити, що філія в *Рогатині* відбула у цій справі 4. X. повітову анкету. Вирішено, що кожна читальня упорядкує в місяці жовтні свою бібліотеку, влаштує свято книжки і доповнить читальняну бібліотеку книжками на суму від 50 до 100 зол. Самаж філія влаштує 6 районових свят книжки з популярними рефератами, співами і декляманціями. Крім цього ці районові свята будуть получені з виставкою книжки. Дня 11. X. відбулася повітова анкета в *Глинянах* при участи делеґата Мат. Т-ва. В справі свята книжки вирішено, що має відсвяткувати його кожна читальня. Філія задумує в своїм осідку влаштувати виставку книжки. Крім цього порушено на анкеті справу внутрішньої позички та створено для її переведення повітовий комітет з визначних громадян. Філія в *Делятині* підготовляє свята книжки по читальнях свого району. Відсвяткувала це свято вже читальня в Ославах Білих, а сама філія святкуватиме 18. X. ц. р. Філія в *Бучачі* повела підготовку свята книжки по своїх читальнях, а сама філія святкуватиме 1. XI. 1931 р. Дальші повітові анкети заповіджено дня 15. X. в *Грималові*, 16. X. в *Тернополі*, 19. X. в *Підгайцях* в 23. X. в *Чорткові*. Філія в *Збаражі* вистаралася про дозвіл на переведення збіжевої збірки, щоби доповнити читальняні бібліотеки. Філія *Львів-повіт* вистаралася теж про дозвіл на збірку в днях 21. і 22. XI. в натураліях і грошах на доповнення читальняних бібліотек. У яких напрямках йде підготовка свята книжки по інших філіях, покищо канцелярія Т-ва не дістала відомости. Слід ще раз підкреслити, що пропаганда в тій справі ведена в пресі дуже спопуляризувала свято книжки. Взагалі відношення преси в останніх часах до всіх справ Т-ва є дуже річеве і прихильне.

Всеж таки з заподаного в пресі матеріялу слід в імя правди спростувати деякі цифри, які не відповідають дійсности. А саме в статті в „Новій Зорі“ з 8. X. ч. 76. написано, що дефіцит журналу „Життя і Знання“ виносить 70.000 зол. На ділі дефіцит цей згідно з білянсами Т-ва виносить у році 1928-29 — 7.706.73 зол. у році 1929-30 — 8.281.72 зол., а в р. 1930-31 приблизно (білянс ще не замкнений) 5.000 зол. Разом виносить дефіцит журналу за 4 роки істнування 20.988.45 зол., в цьому і платня урядовця, який крім адміністрації журналу веде підручну касу та книжкові магазини Т-ва. Така неточність замість помогти Т-ву, може поширити між громадянством дезорієнтацію і викликати просто протилежні на-

---

З польської преси.

Перші відгуки проєкту ППС про територіяльну автономію для українців.

НАПАСТЬ „КУРЕРКА“ НА... ТАДЕЯ ГОЛУВКА.

У вчорашньому числі „Діла“ ми зреферували обєктивно історію і зміст проєкту територіяльної автономії для земель у Польщі, замешкалих українською більшістю, який польські соціялісти (ППС) зголосили три дні тому у варшавському соймі. Від спрецизування нашого становища до того проєкту та мериторичної його оцінки ми стримались до часу, поки він прийде під обради в адміністраційній комісії сойму. Зате деякі польські газети зайняли до нього відразу своє становище, присвятивши йому обширні передові статті.

Очевидно, що першим поспішився краківський „*Ілюстровани Курер Цодзенни*“, (хтож би інший!) маніфестуючи зараз у наголовку своє „захоплення“ тим проєктом: „*Соціялісти хотять ві східних земель Річипосполитої зробити державу в державі*“. — „*Божевільний проєкт автономії з власним соймом для Сх. Малопольщі, Волині і частини Полісся!*“.

Очевидно, що булоб образою для терпеливого паперу переливати на нього все непритомне верзіння, вибазікане в отій новій істеричній атаці україножерної злоби й ненависти краківського трубадура. Цим разом, крім українців, вилито там величезне ведро пахощів і на польських соціялістичних діячів. Чого там бідна ППС не почула?! Що вона перелiцитувала Льойда Джорджа (!) в любові українців і руйнуванню Польщі, що станула на послуги українцям і німцям і Вальдемарасові і всім іншим темним силам і т. д. і т. д. Проєкт ППС, каже „Курєрок“, це „жахливий внесок, який бє в найбільше суттєві інтереси народу“. „Курєрок“ пророкує теж відразу, що „напятнування тих червоних затій буде у соймі одностайне“. Найбільше боїться „Курєрок“, що всі ті в Польщі і за кордоном, які не є захоплені українсько-польською дійсністю, будуть тепер покликуватися на ППС, що ось — мовляв — не лише українці домагаються своїх прав, але й дехто з поляків признає цим вимогам слушність. „Курєрок“ бє на трівогу:

„...Оце за кілька днів вістка про соціялістичний проєкт розійдеться по світі. Її розтрубить протипольська пропаганда і дасть їй новий жир. Ця пропаганда буде кричати на всі сторони:

„Ось не лише ми, яких підозріваєте, що ми Польщі неприхильні, стверджуємо, що не можна втримати того, що є на сході Польщі. Робить це теж велика польська партія. Польські соціялісти стверджують, що автономія Східної Галичини, Волині і Полісся є конечністю, є потребою і постулятом справедливости. Лише польський уряд і польські націоналісти противляться цьому, гноблючи українську меншину“.

Дуже лякає „І. К. Ц.“ перспектива таких голосів і він паскудно лається... Головну вину того кроку ППС „Курєрок“ добачує у „затраті найчільніших провідників та занику почуття відповідальности за свої слова і діла“...

Повищий зворот звучить вже зовсім гумористично. Бо є нотарійно відомою річю, що над нинішним проєктом ППС працювали в 1924-5 рр. й вистилізували його три найчільніші провідники тієї партії у польському соймі: Дашинський, Перль і Діямант (два останні вже небіщики) та три інші з молодших — Недзялковський, Чапінський і — *Тадей Голувко і що саме цей останній був фактичним творцем ідеї того проєкту та фактичним автором проєкту!..*

НЕРІШУЧІ ВИХИЛЯСИ „ЧАСУ“.

Друга краківська газета „Час“ (з 16. ц. м.), у великій передовій статті „*Спроба розвязки української проблеми*“ („квестії рускєй“) не знає, на яку ногу станути. В розумному і річевому вступі признає, що урегулювання мовної проблеми прийшло розмірно легко лише в Швайцарії і — недавно — в Бельгії саме лише завдяки територіяльному розмежуванню спірних теренів. Однак потім обезцінює зовсім проєкт ППС і з практичного боку і засадничого, хоч і не хоче відкидати проєкту автономії „а ліміне“ при обмірковуванню української проблеми,

яка дійсно вичікує чесної і розумної розвязки в дусі безоглядної національної справедливости.

Тут, ні сіло ні пало, накидається на „нерозумну і негідну“ тактику „малопольскіх русінув“, від яких жадає м. і. „пацифікації умів“(!) (на щастя, не згадує, чи треба цю „пацифікацію“ переводити відомими методами), але при кінці знову признає проєктові ППС позитивну вартість, а то у 2-х точках: що цей проєкт викличе дискусію і що з площини чистої теорії вводить розвязку української проблеми в Польщі на площину практичних міркувань.

З усіх уваг „Часу“ видно ясно одно: що його редактори й політичний табор польських консерватистів, який він заступає, сам ще не є з собою в порядку, як приступати до тієї проблеми.

—o—

Повстання на Кавказі.

Грузинське пресове бюро в Женеві повідомляє з Тифлісу про протирадянське повстання на Кавказі. Населення Азербейджану й Вірменії прогнало в багатьох місцевостях радянську владу. Червоні військові відділи зі зброєю в руках переходять до повстанців, які запанували вже над значною частиною краю. Декких вищих старшин і комуністичних агітаторів арештовано в Метекі. Повстанці відкинули радянську пропозицію переговорів. Боротьба загострюється з дня на день.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЖОВТНЯ 1931.

МИХАЙЛО ДРАҐАН. 3)

Перша виставка А. Н. У. М.

II. Підсумки вставки.

Наше новітнє мистецтво не виказує того органічно-послідовного росту, що мистецтво на Заході. Виною тут умовини нашого життя, які не сприяли буйному розвиткові мистецтва. Вправді не бракувало нам визначних сил, що піднімались перав на европейський рівень, але віддаль від осередків мистецького життя не давала їм змоги станути в авангарді боротьби за нові мистецькі можливості. Щойно найновіші часи внесли деяке оживлення в наше мистецьке життя, завдяки численній еміґрації на заході Европи. Деякі з наших висунулися там навіть на передові місця міжнародного мистецтва (Архипенко), здобуваючи розголос і признання в світі.

Перша виставка АНУМ в „Нац. Музею“ дала почин до зближення мистців з громадянством. І спроба ця мала несподіваний великий успіх. Коли назріла думка виставки, наші представники нового мистецтва відчули, що їх мистецтво є настільки новаторське на рідному ґрунті, що не легко могло би вже знайти загальне зрозуміння, — тому рішили запросити до участи у виставці мистців французьких та італійських, уже з іменем, які давали би ілюстрацію нових змагань у західньо-европейському мистецтві.

Розуміється, що метою участи чужинців у виставці зовсім не було давати хоча би поменшений образ стану теперішнього західньо-европейського мистецтва, бо на те нас тепер не стати, вже хоч би з матеріяльних оглядів. Але й побачити вперше широкій громаді навіть нечисленні зразки чужого мистецтва — це безумовно велика користь, а в наших умовинах і немаловажна подія. Факт той стрінувся з загальним зацікавленням і відбився голосним гомоном в рецензіях мистецької критики у всій львівській пресі. Очікувати подрібних рецензій на французьких та італійських учасників виставки було годі, бо це мистці, яких творчість далеко виходить поза показані зразки їх творів. Всетаки Северіні та Тоцці з італійських та Жанен і Олі з французьких і кількістю і якістю заступлені на виставці достаточно. Може бути, що слідуюча того роду виставка вийде поза скромні рамки першої спроби

Якже представляється нове наше мистецтво в особах учасників виставки і в якім відношенні стоїть до мистецтва чужинців?

Українська частина виставки складається з трьох груп: 1) з праць зорганізованих членів Асоціяції Незалеж. Укр. Мистців, 2) незорганізованої групи париських мистців і 3) з творів запрошеного до участи у виставці О. Новаківського і його учнів.

Безумовно, найбільш новочасними засобами оперують наші мистці, що живуть на чужині: Андрієнко, Бутович, Глущенко, Гординський, Грищенко, які не лише вповні опанували нові мистецькі засоби, але яких індивідуальність посуває українське мистецтво значно на західньо-европейські позиції. Одні з них як Андрієнко, Глущенко і Грищенко не виказують ніяких звязків з традиціями українського мистецтва*). Вони ідуть з ходом европейського мистецтва.

*) До речі ред. М. Голубець дуже помиляється коли в „Часі“ піддає в сумнів оригінальність Андрієнка. Мабуть йому не відомо що Андрієнко є одним з передових творців сучасного театру з окремою індивідуальністю ще в передвоєнні роки. Га, про це хочби „Історію російського театру“ Г. Ф. Міллера, де Андрієнко поставлений як творець власного напрямку.

(Докінчення буде.)

слідки. Справа істнування журналу не маловажна, бо в цьому випадку мова про одиноке періодичне видавництво Т-ва. Слід також підкреслити, що журнал „Ж. і Зн." в останньому часі значно скріпив своє істнування, зросло число сталих передплатників, зменшили витрати на друк і кліші. Щодо способу дальшого редаґування журналу замічено деякі зміни, а саме має він стати більше популярним та подавати більше культурно-історичного матеріялу. На жаль, голоси критики щодо способу редаґування журналу находять більший послух між громадянством, як численні голоси признання. Теперішній стан журналу дає вже деяку запоруку, що в цьому році стане він самовистарчальним. Був би це дуже невідрадний обяв, колиб прийшлося ліквідувати його в пятому році істнування. Підпомогти дальшому істнуванню журналу повинні в першу чергу читальні вплаченням повної вкладки (в цьому є і передплата) та інші прихильники зпоміж читачів.

Підготовка *внутрішньої позички* поступає вперед. Після кількох підготовчих засідань президії із службовиками, обмірковував цю справу на своїх засіданнях 6. і 9. жовтня ц. р. Головний Виділ та вибрав для переведення організації внутрішньої позички окрему комісію. Позичкова акція заповідається добре. Повстали окремі комітети для переведення позички між службовиками „Маслосоюзу", „Дністра", „Сільського Господаря". Підготовляється далі творення комітетів при львівських читальнях на Личакові, Богданівці і на Стрийському. Найкраще зорґанізоване переведення позички між службовиками „Маслосоюзу". З успіхом переведено вже позичку між учительським збором малого духовного семинара. Позичкова акція в основаних вже при читальнях комітетах виказує зворушаючі обяви жертвенности і зрозуміння ваги допомоги „Просвіті". Бож коли незаможна громадянка на Жовківському передмістю з місця жертвує на „Просвіту" 20 зол. (як дар, а не позичку), то факт цього роду жертвенности слід подати до відома загалу. Другим таким відрадним явищем є жертва *д-ра С. Г. з Глинян суми 1000 зол.* на видавничу діяльність Т-ва. Крім того напливають вже декларації з краю від громадянства повітових центрів (ппр. Сколе). Дотеперішній вислід позички з днем 13. X. виносить здекларованих около 7.000 зол., з чого значну частину вже виплачено готівкою. В звязку з цією справою проєктується на днях скликання наради представників всіх наших центральних економічних установ. Розсилка декларацій і відозв у край вже почалась, але ще не покінчена.

У найближчих днях приступає канцелярія Т-ва до розсилки обіжників і збіркових лист в справі збірки на *„Дар Просвіті"*. Дозвіл на збірку дару дістало Т-во в цьому році у львівському і станиславівському воєвідстві на час від 6. до 12. грудня, а в тернопільському на час від 1. до 7. грудня. Виділи філій матимуть цього року справді доволі багато часу на переведення належитої підготовки до збірки „Дару".

Якщо тільки виділи філій подбають про послідовне переведення свята книжки, внутрішньої позички і збірки на „Дар", то вже в значній мірі віттяжать матеріяльний стан Т-ва.

КАНЦЕЛЯРІЯ Т-ВА „ПРОСВІТА".

ОСТАННІ ВІСТИ

СОЙМ.

На засіданні сойму 16 жовтня зложив по-
сольське приречення пос. **Богдан Білинський,**
який ввійшов на місце пок. М. Галущинського.
Опісля посол Мочульський реферував закони
про податки в натурі, а саме: ґрунтовий, маєт-
ковий, спадковий та промисловий. Податки ті
можна платити житом, пшеницею, ячменем,
гречкою, бараболями, вуглям і виїмково де-
ревом. Закон прийняли в 2. і 3. читанні. Прий-
няли теж закон про звільнення від податку
цукру для безробітних. У дискусії над подат-
ком від пива й овочевих вин пос. **Тершаковець**
заявився проти закону, як спрямованого про-
ти дрібного промислу й інтересів села. Садів-
ництво й перерібка овочів на вино мають вели-
ке значіння в ек. житті дрібного хліборобства
на всьому підгірі Сх. Галичини. — В голосуван-
ні прийняли закон у 2. і 3. читанні. Закон про
кваліф. вчителів прийняли в 2. і 3. читанні.

ВИБОРИ В ПЕРЕМИСЬКІЙ ОКРУЗІ.

Мін-ство вн. справ устійнило, що соймові
вибори в окрузі Перемишль відбудуться 22. ли-
стопада. До виборів стає 10 виб. лист: украін-
сько-білоруський бльок, ББ, НД, польська соц.
лівиця, жиди (сіоністи), руска сел. організація,
христ. виб. комітет і 2 комуністичні листи.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ В РАДІ ЛІГИ НАЦІЙ.

16. жовтня Рада Ліґи Націй голосувала за
запрошенням Зл. Держав на нараду й справі
японсько-китайського конфлікту. Проти уча-
сти Зл. Держав у нараді була лише Японія й Ні-
меччина. Кружляють чутки, що Японія висту-
пить із Ліґи Націй.

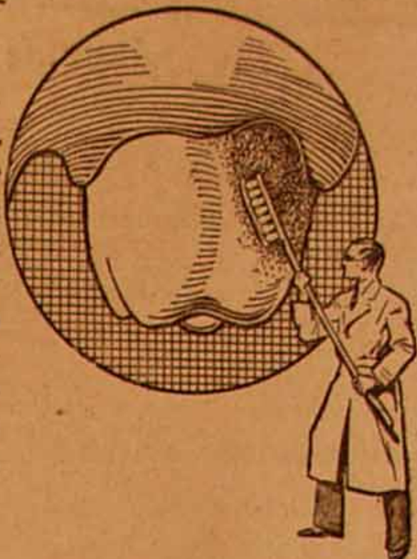

БЕЗЛИЧНА НАПАСТЬ.

Як львівський кореспондент „Ґазети Варшавскої" злобно фальшує інформації.

В „Ґазеті Варшавскій" з 16. ц. м. зараз таки на першому місці на першій сторінці читаємо таку звістку під великим наголовком:

„Українці висадили в повітря могилу польських вояків.

Львів (вл. тел.). У Вівсю, підгаецького повіту у Сх. Галичині (Малопольщі) висаджено в повітря спільну жовнярську могилу з часів великої війни. Не підлягає ніякому сумнівові, що цей жахливий акт профанації доконали українські „вивротовци". Вибух динаміту прийшов в 10 год. вечора і був такий сильний, що могила польських вояків була буквально зрівняна з землею, а камінний памятник у виді хреста сила вибуху відкинула на віддаль 100 метрів.

Розпочали негайне доходження, яке проте досі не довело до викриття виконавців огидного злочину. Гадають, що українці доконали тої профанації у звязку з недалекими роковинами початку польсько-українських боїв у Східній Галичині".

Вістку про факт висадження у воздух могили у Вівсю взяв львівський кореспондент „Газ. Варшавскої" з „Діла" з дня 14. ц. м., з замітки п. н. „Знову висадили могилу". Сам факт вандальської профанації могили є правдивий, з тою ріжницею, що це не була „могила польських вояків", лише поляглих Українських Січових Стрільців!!

Нема слів на напятнування такого злобного й нікчемного перекручення факту. Серед культурних пресових відносин таке індивідуум, що дозволило собі для заспокоєння своїх інстинктів національно-політичної ненависти так безлично фальшувати інформацію, — викинулиб з газети без огляду на її політичний напрямок, а також з професійної організації журналістів. Серед тої дійсности, в якій ми опинились, така неморальна й неетична поведінка кореспондента зоветься лише „політикою" і находить признання працедавців.

—o—

Бандитські подвиги „русских"

В ГАЛИЧІ.

Провокація і напади москвофілів підчас свята „Р. Ш." в Галичі.

З нагоди ювилейного свята „Р. Школи" в
Галичі в дні 4. X. ц. р. відправлено на площі за
рікою торжествене полеве богослуження. Це-
лебрував мітрат о. Базюк в асисті численного
духовенства. Після богослуження мітрат о. Ба-
зюк вийшов на мовницю, щоби зложити при-
віт. В той-же час, як тисячні маси крикнули
„Слава", горстка здичілих „русских" виродків
кричала „ганьба". — В часі самого богослу-
ження горстка тих самих москвофільських
громил стояла — у віддалі 2—3 кроків від вів-
таря — в шапках; цілий час (в часі богослу-
ження) кукурікали, мявкали, свистали, словом:
заховувалися так провокаційно, що викликува-
ли несмак та погорду не лише в масах україн-
ського селянства, але навіть серед поляків та
жидів. Весь час в часі привітів, а головно в ча-
сі святочної промови п. І. Корчинського, висви-
стували та викрикували „ганьба". — Розумі-
ється, дуже легко могло прийти до бійок та
авантюр, бо тисячна маса могла впоратися
легко з горсткою невідповідальних людців.
Тільки зимнокровності та зрілості селянських
мас слід завдячувати поведення, спокій та по-
вагу, гідну свята, яку виказали зібрані.

Тут варто ще замітити, що „русскі" верхо-
води, довідавшися, що мітрат о. Базюк має
взяти ризи з місцевої церкви, чи — на випадок
зливного дощу — має відправити богослужен-
ня в церкві, заліпили дірки від ключів у всіх
дверях цементом. В той спосіб хотіли недопу-
стити українця-священика до церкви. Двері
треба було розбивати.

По скінченні свята „русскі культурники"
та „єдіно-неділімці" засілися за маґістратом у
вивозі та напали на повертаючих громадян з
Ямниці, Тязева, Павелча і Крилоса. Є свідки,
що „русскі" зносили каміння та цеглу й на
очах складали їх в кущах. Потім прийшло до
бійки, якої можна було оминути. (Розуміється,
„русскі" таки дещо набрали). — Крім цього
внесено скаргу до суду на кацапських подвиж-
ників за публичний напад. Також внесено жа-
лобу до староства на руки старости Пайончков-
ського. Віримо, що справа буде провірена як
слід та що винних потягнуть до відповідаль-
ности.

Ось такими „геройськими" та „культурни-
ми" подвигами можуть похвалитися „русскі"
вожаки в Галичі. Вибивання вікон, напади на
священиків, напади на вулицях, нищення могил
у церкві, наліплювання ріжних анонімних ли-
стів зі змістом, від якого паленіє лице зі стиду
та гидоти кожньої незвичілої людини — оце
висліди ревної праці москвофільських провід-
ників. Останні „русскі подвиги" підчас торже-
ственного богослуження викликали несмак і в
чужих. Все те дало новий наявний та яскравий
доказ, в якому болоті находяться „русскі мла-
денци", в якому багні та моральній гнилі вихо-
вується „русскій нарибок".

В той час, як жиди і поляки висловлюють-
ся дуже погано про „культурницькі" подвиги
„русских", що в кожного здорово-думаючого
викликують обмерзіння, „русскі" інтеліґенти
уважають „русских младенцов" за їх геройську

оборону Галича перед наступом мазепинців". Мовляв — „Галич русскій і ми не позволимо на українські манифестації" — Та проте свято відбулося величаво, що признають не лише свої, але й чужі.

Атмосфера в Галичі ще й досі не вияснена. Провокації, погрожування, дикі напади — на порядку дня. В сторону органів влади звертаємося з домаганням, щоби вони станули на сторожі правопорядку та потягнули вже раз винних до відповідальности.

—o—

Знак, що Японія приготовляється до військової акції на півночі від Мукдену.

З огляду на все те, обєднання обох китайських урядів, нанкінського й кантонського, набирає гострої актуальности. Мирова конференція обох урядів скликана до Шангаю на 20. ц. м.

Сім ліктів кваші.

У „Курєрі Львовскім" з 17-го жовтня читаємо таку замітку:

„Тоді, як З. А. С. П. через свою роботу довів до того, що львівські театри — неділяльні, бо грає тільки трупа п. Семашкової — українці живо заходяться, підготовляючи працю, щоби поставити власний постійний театр. На домівку мають на приміті салю „Просвіти" на Личакові. Усією тією імпрезою піклується „Театральна Кооператива" і „Театральна Фондація".

Постійний український театр у Львові! І де? В салі „Просвіти" на Личакові, де не можна помістити дітей 4-х кляс „Рідної Школи", коли дають там аматорську виставу! Дуже можливе, що „Курєр Львовскі" має на думці вистави під голим небом, які міг би наш „Комітет будови театру" давати на площі при вул. Льва Сапіги, де стоять будки з хліборобськими машинами і вутіллям.

А краківський „Ілюстрований Курєр Поцзенни" приносить одночасно (в числі з 16-го) фейлетон Генрика Збєжховського, про костел на Личакові і там находимо такі ревеляції:

„Не тільки релігійні огляди промовляли за будовою святині в тій частині міста, куди в останніх роках найсильніше спрямували українці свою експанзію, засновуючи при помочі невичерпаної святоюрської каси цілу низку церков і манастирів (Василянки, Студити), бурс, будівельних і споживчих кооператив. У тій найкращій і найбільше мальовничій частині кресового міста..." мешкає саме сам автор цієї статті, напроти низки домиків української кооперативи „Власна Хата". Отже чи виходить із хати чи вертається опівночі домів завсіди чує на тій вулиці українську мову. Із цього поет із професійною уявою створив „цілу низку церков і манастирів, бурс і кооператив" на Личакові!

А тому, що весь цей фейлетон кінчиться чотирома строфами оди до Бога, щоби дав „спокій і згоду нашій польській землі", кінчимо і ми хвостом Пегаза:

Як колись, поете, ятимеш від „Атляса"
Натхнений після порції шнапсиків і пив,
Дай Боже, щоб Личаків вкрила густа маса
Українських церков і кооператив.

Комуністичні заворушення у Берліні.

У деяких дільницях Берліна вибухнули комуністичні заворушення. Підчас боротьби з поліцією був ранений один комуніст; 150 осіб поліція арештувала.

Гітлер проти Брінінга.

У відповіді на останню промову канцлера Брінінга в райхстагу провідник національних соціялістів Гітлер оголосив відкритий лист, в якому виповів теперішньому урядові безоглядну війну. Гітлер заперечує, будьто би національні соціялісти хотіли війти до кабінету Брінінга. Від останніх виборів до райхстагу його партію усунено від впливу на уряд. Боротьбу з теперішнім урядом він уважає „історичною необхідністю". Не можна вести німецької політикиназверх, опираючися виключно на пацифістах, марксістах і демократах. Завданням райхсвери повинна бути оборона краю перед назверхним ворогом, зате уряд Брінінга хоче вжити збройну силу для вдержання свого режіму в нутрі краю. Лист кінчиться заявою, що кабінет Брінінга є останньою запорою на дорозі до перемоги національно-соціялістичного руху в Німеччині.

Радянські довги.

Англійські фінансові кола побоюються, що Радянщина не зможе викупити векслів, платних з кінцем ц. р., яких сума доходить в Англії до 7 міл. ф. шт. Показується, що загальна сума радянських довгів, затягнених в Америці, Англії, Німеччині, Польщі та Швеції, доходить до 3 і пів міліярда зол. Покриття на це ледви чи найдеться, тимбільше, що загранична торговля Радянщини виказала в останніх 6 місяцях дефіцит у висоті 151 міліонів рублів.

Грошеві труднощі на німецькому кордоні.

Девізовий розпорядок німецького уряду, важний від 3. ц. м., робить великі труднощі особовому рухові на границі. Відчувають його особливо пасажири, що приїздять на короткий час до Німеччини або переїздять крізь німецьку територію до інших країв. Розпорядок позволяє вивозити з Німеччини гроші й цінні папери тільки до висоти 200 марок. Згідно з тим розпорядком всі приїзжі особи мусять на німецькій границі звернутися до митного уряду, який видасть їм посвілку з зазначенням грошевої суми або цінних паперів, що находяться в їхньому посіданні. На підставі такої посвідки вільно їм опісля таку саму суму грошей вивезти з Німеччини, але тільки до 4 тижнів від дати виставлення посвідки.

Японія проти Союзу Народів.

В Женеві радив 15. ц. м. комітет пятьох, зложений з представників Франції, Вел. Британії, Німеччини, Італії й Еспанії. Предметом нарад була справа поладнання японсько-китайського конфлікту, зокрема справа запрошення до участи в нарадах Ради Союзу Народів представників Зєдинених Держав. У нарадах брали участь також представники Японії та Китаю. Тимчасом прийшла відповідь японського уряду в цій справі. Відповідь подає причини, задля яких Японія не може згодитися на пропозицію Ради Союзу Народів запросити Зєдинені Держави до участи в нарадах над манджурським конфліктом. Японія була би вдоволена з постійної участи Зєдинених Держав у працях Союзу, але ніяк не може згодитися на одноразовий виступ Америки в справі манджурського конфлікту.

Одержавши японську відповідь, Бріян скликав тайне засідання Ради в участю делегатів Німеччини, Англії, Еспанії та Італії. Обмірковували подрібно ситуацію, що випливає зі становища Японії, й покищо нічого не рішили.

Як повідомляють з Токіо, американський консуль в Харбіні й один з вищих урядовців посольства в Токіо вибралися в подорож по Манджурії. Японці уважають це висловом недовіря Зєдинених Держав до офіціяльного представлення манджурських подій японським урядом.

Вся японська преса виступила гостро проти встрявання третьої сторони в манджурський конфлікт. Всякі інтервенційні проби Союзу Народів рівнозначні з нехтуванням виїмкових привілеїв, які Японія має в Манджурії. Кожна інтервенція в користь Китаю тільки продовжує конфлікт. Японська преса заявляється врешті проти евакуації японських військ з Манджурії перед остаточним управильненням усіх спірних справ.

В Нанкіні влаштували китайські студенти протияпонську демонстрацію, наслідком чого японські офіціяльні кола рішили покинути місто.

Радянська преса повідомляє, що коло 100 китайських організацій в Манджурії підписало петицію до нанкінської влади, домагаючись негайного налаштування нормальних взаємин дипльоматичних і торговельних з Радянщиною.

Одночасно Японія висилає нові війська до Манджурії. До Сінуїн, 80 клм. на північ від Мукдену, прибуло пять потягів з піхотою і кавалєрією. Японські війська придержали два поспішні потяги, що їхали з Пекіну до Мукдену. Всі місцевости здовж манджурсько-пекінської залізниці обсаджені свіжими японськими військами

НОВИНКИ

— **Евген Говикович веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54**
404 18—?

— **З цензурних практик у Львові.** Від В-тва „Русалка" одержали ми такого листа: Прокуратура карн. суду у Львові, до ч. 463/31 з дня 30. вересня ц. р., сконфіскувала два календарі В-ва „Русалка" та забрала до городського староства наклади календарів від переплетника. В-во було примушене видирати сконфісковані місця, друкувати наново 6 сторінок і вліплювати їх до календарів; ці заходи для врятування календарів коштували 600 зол. не рахуючи особистих клопотів видавця та спізненої достави календарів до книгарень. Видавець погодився з долею, бо коли було щось каригідне у календарях треба відбути відповідну кару. Та недавно дістав власник В-ва письмо зі суду, яким суд касує конфіскату календарів, бо мовляв „не можна в них найти щонебудь каригідного".

— **Ініціятивний Студентський Комітет Львова** взиває всіх студентів(ок) високих шкіл та гімназійних, семинарійних і ліцейних абсольвентів(ок), мешканців великого Львова, до реєстрації. Реєстрацію переводитимуть дижурні Комітети в канцелярії Т-ва Прихильників Освіти — Львів, вул. Супінського ч. 21 — в днях від 19. до 31. жовтня ц. р. в понеділки, середи і пятниці в год. 19.—20., у вівтірки, четверги і суботи в год. 13—14. Участь усіх студентів(ок) обовязкова — За Комітет: **Богдан Ластовецький, Ірина Гладка.**

— **Влом до української молочарні.** Пишуть нам: У ночі з 14. на 15. ц. м. невідомі злочинці вломилися до кооперативної молочарні в Ладанцях, перемишлянського повіту. Вломники розбили касу й забрали кількасот золотих; поліція шукає за ними.

— **Конфіската збірки поезій У. Кравченко: Для Неї все!** На днях, сталася нашій вельмишановній Ювилятці **У. Кравченко** велика кривда. Низку плодів Її великого духа, що сплетені у невмірущу китицю квіток старалися побачити світ, надіялися зайти у кожну хату, кожні руки й розбудити духа, забрала поліційна влада. Поезії, друковані вже в більшій частині по ріжних часописах і журналах, перейшли щасливо цензуру. Забрали нічною порою, з ревізіями й при цьому заявили, буцімто поетка не мельдована, як У. Кравченко, що приїхала з Росії і т. д. Інші примірники, яких ще не вислано до Перемишля, забрали у видавництві „Загальна Книгозбірня" в Коломиї. Вправді внесено против в справі конфіскати, але чи вислід буде позитивний, ніхто не знає. — **Яр. М.**

— **Ревізії й арештування.** В ночі з 13. на 14. жовтня в селі Чижикові, пов. Львів, повибивав хтось шиби в господарів: Петра Суха і Сенька Шпаковського. Кажуть, що спричинники стріляли а опісля вивісили чорну хоругов на хресті біля церкви. Господарі, які потерпіли шкоду, дали знати на постерунок держ. поліції в Гаях. Поліція перевела ревізію у більш свідомих селян й арештувала (хоч нічого не найшла) — Павла Форися, Василя Чепіля, Степана Білана, Миколу Дрелиха, Андрія Дацка й Василя Лучинського. Двох перших випущено на волю.

— **З львівської хроніки.** Авто 91529 під кермою Карла Камінського наїхало, на розі Різницької вул., на 20-літню Роз. Квітківську. — За невдатний влом до палярні кави Рідля, при вул. Рутковського, відпочивають у холодній Жигмонт Травн, Мих. Цонт і Людвик Дмитраш. — З канцелярії інж. Осипа Торна, при вул. Сикстуській, забрали нічні гості машину до пи-

сання й інші річи варт. 1900 зол. — З мешкання Берн. Остежера, вул. Зибликевича, забрав вломник всячину варт. 300 зол. — За крадіж різьб у Юлія Белтовського, при вул. Стрийській, покутують за кратами знавці мистецтва Антін Скотницький та Станислав Дрогобицький. — За зневажання прохожих по пяному на вул. Кор. Ліщинського виспався в холодній Вацлав Стажинський. — За крадіж сукна арештували Осипа Фінклера. Він пляново окрадав кравця, Д. Гросмана, у якого працював. — При вул. Галицькій 10. арештували двох вломників Михайла Когута й Жигмонта Бравна. — Трамвай ч. 10 заїхав на вул. Жовківській на віз Івана Кузьмаа з Сихова. Дишель воза вибив передню шибу трамваю; відламки шкла поранили важко Івана Сверика.

— З краєвої хроніки. Під Львовом Йосько Блявштайн, з Германова, пострілив Ілька Саса. Важко раненого відвезли до лічниці. — До мешкання пароха Руденищі, мостиського повіту, о. Сильвестра Коритка вломилися злодії й вкрали 4.500 зол. Поліція арештувала провідника вломників Володислава Щепаника і тов. Арештованим загрожує наглий суд.

— Папа молиться за безробітних. Повідомляють з Риму, що 25. ц. м., у день свята Короля Христа, папа правитиме святочне богослуження, у Базиліці св. Петра, за пошкодованих у час світової кризи, безробітних і їх сімю.

— Погіршилося здоровля Едісона. Остання эповістка лікарів повідомляє, що здоровля винахідника Едісона знову погіршилося. Він зовсім непритомний і безвладний.

— Човном через Атлянтик. До пристані в Буенос Айрес приїхав аргентинський яхт „Інгрід“, на якому 4-и члени арґентинського спортового кружка проїхали з Европи до Південної Америки у 68-ох днях. Юрба привитала смілівих моряків похвальними вигуками.

— Трошки статистики. Підсумки з 31. березня ц. р. виказують, що народній довг Англії сягає 7.413.308.625 фунтів штерл., себто 11 разів більше, як 1914 р.

— Пікард у Відні. Проф. Пікард приїхав до Відня й замешкав у гостинниці „Імперіяль“. Він відвідав президента Мікляса, який склав йому побажання з нагоди побуту в Австрії.

— Гарненькі дівчата — реклямою автобусів. Молоденькі дівчата роблять нюйорським автобусам рекляму; очевидно за добру платню. Остання кріза далася у знаки автобусовим підприємствам і вони вирішили рятуватися. Знали, що люди не люблять сідати до порожніх возів і використали це справді американським способом. Найшли гарних дівчат, яких заплатили ждати на автобуси на зупинках. Надіжджає автобус, дівчатка сідають до нього, а за ними сідає й гурт принагідних поклонників. На зупинці вони висідають і ждуть на нові вози, а інші знову приваблюють нових гостей. Автобуси дають приходи!

— День Еміґранта. З нагоди Дня Еміґранта Горожанський Комітет уладжує в суботу 17. жовтня в 19. год. чайні вечірниці з танцями в салі Еміграційного Дому. В неділю 18. жовтня відбудеться богослуження: в архикатедральній церкві св. Юра в год. 9., в православній церкві в год. 10. По місті відбудеться збірка. В год. 12 вполудне будуть поранки в кінах „Палляс“ і „Химера“. В 16. год. буде підвечірок з танцями для дітей в Жовтій салі при вул. Бурлярда ч. 1. В год. 17.30 радіовідчит проф. університету д-ра Я. Семірадзького, в год. 18. в ратушевій салі академія.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. X. п. р. за кг масло експортове та десерове пріма 2·90 зол., за літру молока 2? —2? сот., літру сметани 1·10 зол., конвень ?·50 зол.

Повстання в Еквадорі.

Повідомляють з Ґваяквілю, що в Еквадорі вибухло повстання. Два військові відділи, які намагалися зробити державний переворот, зустріли тверду поставу решти армії. Все таки повстанці побідили й їх ставленик б. през. сенату Альфредо Морено обняв становище президента Еквадору.

—o—

Проти ширення фальшивих вістей.

В Газі відбулася 15. ц. м. інсталяція мирового трибуналу для журналістів. Трибунал утворений міжнародньою федерацією журналістів і має на меті поборювати несовісні вісти, що можуть внести заколот в міжнародні взаємини. Свобода преси буде збережена так, що журналіста не можна потягати до відповідальности перед трибунал за його переконання. Зате трибунал буде поборювати свідоме фальшування й перекручування вістей та роблення опінії на підставі такого матеріялу, а також публікування вістей, добутих шляхом фальшивих запевнень.

Кожний союз журналістів, що належить до міжнародньої федерації, має право внести скаргу до трибуналу на журналіста іншої національности. Трибунал вимірює кари трьох ступнів: 1) пересторога, 2) догана, 3) заява, що винуватець не гідний виконувати журналістичне звання, з одночасним домаганням, щоби безпосередня організація, до якої він належить, виключила його зпоміж членів.

Чи цей трибунал відповість якслід свому завданню, можна сумніватися, хоч є дуже потрібний, особливо з огляду на україножерні вісти, ширені за границею нашими „приятелями“.

Хто дістане нагороду за Матушку?

Тому, що виновність Сильвестра Матушки в справі заліничих замахів під Віяторбаль і Ютеборг не підлягає вже найменшому сумнівові, преса займається тепер питанням, кому припаде нагорода за його зловлення. В Німеччині визначили за це 100.000 марок, у Мадярщині 50.000 пенго, в Австрії 10.000 шілінґів. До всіх тих поважних сум зголосила претенсії мадярська поліція. Будапештенські газети вказують на те, що це заслуга будапештенської поліції, що Матушку арештовано. Мадярська влада виходить із заложення, що Матушка виконав свій злочин не наслідком патольоґічної предиспозиції, але з чисто матеріяльних мотивів, бо в останніх часах жив у недостатку.

—o—

З судової салі.

ТРАҐЕДІЯ ТРЬОХ СІЛЬСЬКИХ ХЛОПЦІВ.

Перед наглим судом три молоді сільські хлопці. Поставила їх перед нього якась сліпа ненависть до коршмара у їхньому селі. В тій своїй ненависти загналися так далеко, що підложили вогонь під будинки Каца, цього коршмара. Сліди зрадили їх. Підчас розпитів признались. Сьогодня сидять на лаві обвинувачених, блілі страхом перед смертю, що нависла над ними. Два з них заливаються від часу до часу гіркими сльозами. Боронять їх адвокати визначені з уряду. Один з визначених передше не прийшов. Візваний телефонічно інший в останній хвилині, таки на салі запізнається з актом обвинувачення і порозумівається з обвинуваченими. Хвиля проголошення присуду наближується, бо розправа ведеться у прискореному темпі:

Присуд:

Ярослав Попович і Сенич за підпал засуджені на кару смерти, яку з огляду на молодий вік замінюють на досмертну тюрму, третього обвинуваченого Петришина перекакав наглий суд звичайному. Всі три хлопці з Вишенки біля Городка, допустилися підпалу за намовою особистих ворогів коршмаря Каца.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ ПРОЦЕСУ ПРОТИ І. ДЖИДЖОРИ І ТОВ. У ЛЬВОВІ.

Після замкнення доказового поступовання біля 5. год. попол. промови сторін. Прокуратор Мостовський у промові піддержував вповні акт обвинувачених за вийнком обв. Сени і Гіриняка, щодо яких признав, що розправа не навела ніяких конкретних доказів їх вини. Рівночасно виступив остро проти посуджуваних поліції в биттю та заповів рівночасно скаргу проти обвинувачених за те все, що вони закидували на цій розправі поліції.

Після прокуратора прийшов до голосу оборонець д-р **Шухевич**. У двогодинній промові збивав він по черзі закиди прокуратора головно щодо обв. Джиджори. Акт обвинувачення опирається виключно на зізнаннях обв. Джиджори, яких правдоподібність насуває дальші застереження. Акт обв. опирається декойдучі на правдоподібности, а для присуду треба стопроцентової певности. — Алібі Джиджори підтверджене численними віродостойними свідками не повинно оставляти ніякого сумніву щодо вини Джиджори.

Д-р В. Старосольський знову занявся другим з черги головним обвинуваченим О. Гуком, котрий виказав своє униввинююче алібі побез ніяких манкаментів, зголосився сам на поліцію, коли довідався, що його обтяжив якийсь Джиджора і не признався до закидуваних йому злочинів ні в поліції, ні пізніше. Щодо обв. Гіриняка, вважає, що не потрібно ним займатися, бо його поминув прокуратор.

Д-р Ганкевич піддав гострій критиці акт обвинувачення, як шитий занадто грубими нитками. З зізнань свідків зокрема підкреслив слова слідчого судді з Бучача д-ра Геннера, який у своїх зізнаннях м. ін. сказав, що Джиджора і Максимишин зізнавали з подивугідною стихійністю (живілолово), що він уважає як доказ сильного каяття. Пан сл. суддя, що виголосив тут на салі так гарний принціп, що в вимірі справедливости є недопустимою якабудь інквізиція, не знав, що на цю стихійність вплинули саме деякі адмін-поліційні „засоби“.

Проти цих засобів бореться оборона вже від кільканацяти літ.

Торкаючися вини обвинувачених з Підгаєччини, котрих боронить, виказує їхню цілковиту непричасність в закидуваних їм злочинах.

Після промов оборони, що протяглися до год. 12 в ночі слідувало резюме предсідника, а відтак судді присяглі пішли на нараду, що тревала півтора години.

На поставлені питання щодо вини обвинувачених признали І. Джиджору, О. Гука, Гр. Максимишина, О. Пришляка та І. Миськова винними злочину держ. зради (§ 58.). Натомість І. Колодницького, Яр. Сену, В. Гіриняка і дир. Бокала увільнили.

Щодо злочину підпалу в Петликівцях Ст., лава заперечила головні питання про підпал в банді, за який грозить кара смерти, а натомість затвердила евентуальні питання у відношенні до І. Джиджори, О. Гука і І. Миськова про звичайний підпал.

Супроти цього вердикту трибунал виміряв І. Джиджорі і О. Гукові кару 12-літньої тюрми з загостреннями, І. Миськові 3 роки, а Гр. Максимишинові та О. Пришлякові на півтора року тюрми із зарахуванням слідчого арешту.

Оборонці заповіли щодо засуджених внесення касації.

Обв. І. Колодницький, Яр. Сена, Вол. Гіриняк і Ст. Бокало вийдуть на волю.

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 17. жовтня, година 7·30 веч „Поворот посла", комедія.

Неділя 18. жовтня, год. 3·30 попол. „Поворот посла", представлення для шкільної молоді.

Неділя, 18. жовтня, година 7·30 веч. „Буря у склянці води".

Театр Ріжнородностей:

Субота, 17. жовтня, год. 7·30 вечором „Колисанка".

Неділя, 18. жовтня, год. 3·30 попол. „Моральність пані Дульської", год 7·30 веч „Колисанка".

Кіна.

АПОЛЬО: „Десятьох із Павяка".

КАСІНО: „Мадам Сатан".

ЛЕВ: „Блакитний експрес".

МАРУСЕНЬКА: „Дорога упадку й ганьби".

МІРАЖ: Звукова фільма: „Синій метелик" (Марлена Дітріх, Еміль Янінгс).

ОАЗА: „Льокомотива ч. 2329 (Льон Чаней).

ПАЛЯС: „Співачка із завулка".

ПАН: „Серце на вулиці".

ПАСАЖ: Звукова версія „Тарзан володар джунглів".

ПРОМІНЬ: „Біле пекло Піц-Палю" та додатки.

СТИЛЕВЕ: Звукова фільма „Битва над Сомою".

УТІХА: „Остання чета" (Конр. Файдт) „Гаразд, пластуни!"

ХИМЕРА: Звукова фільма „Чар мексиканки".

Програма радіо.

Понеділок 19. жовтня 1931.

Липськ (259,3) 16·00 Концерт. **Моравська Острава** (263,4) 21·30 Ярослав Степанко: скрипкове сольо. **Братислава** (278,8) 22·20 Приступна музика. **Брно** (341,7) 20·30 Пісні **Льондон** (356,3) 21·00 Хор. **Гамбург** (372,2) 19·30 Збірний концерт. **Букарешт** (394,2) 17·30 Концерт. **Берлін** (419) 20·00 Веселий вечір. **Харків** (426) 15·00, 18·00, 20·00 Концерти. **Рим** (441,2) 21·00 Легка музика. **Гельсінгфорс** (453,2) 20·00 Збірний концерт. **Лянгенберг** (472,4) Хор. **Прага** (486,2) 20·20 Легка музика. **Міляно** (500,8) 19·20 Музична всячина. **Брукселя** (508,5) 21·45 Уривки оперетюк. **Відень** (516,4) 20·45 „День життя малої людини". 22·40 Танкова музика. **Рига** (524,5) 19·03 Оперетка. **Будапешт** (550,5) 17·30 Циганська музика. **Любляна** (575,8) 20·00 Військова музика. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт. **Ослько** (1071,4) 22·05 Хор **Калюндборг** (1153,8) 20·00 Збірний концерт. **Москва** (1481) 21·00 „Жінка на Радянщині". **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 18·00 „Вогонь і меч у розвою людства". **Париж** (1724,1) 22·30 Грамофонові кружки.

Вівторок, 20. жовтня 1931.

Липськ (259,3) 16·30 Концерт. **Моравська Острава** (263,4) 16·00 Концерт. **Братислава** (278,8) 22·00 Циганська музика. **Брно** (341,7) 12·35 Концерт. **Льондон** (356,3) 23·35 Танкова музика. **Гамбург** (372,2) 20·00 Збірний концерт. **Букарешт** (394,2) 17·00 Легка музика. **Берлін** (419) 19·10 Мандоліністи. **Харків** (426) 15·00, 19·00, 20·00 Концерти. **Рим** (441,2) 17·30 Хор. **Гельсінгфорс** (453,2) 19·30 Концерт. **Лянгенберг** (472,4) 19·30 „Молоді безробітні". **Прага** (486,2) 18·25 „Полювання на світі". **Міляно** (500,8) 21·00 Збірний концерт. **Брукселя** (508,5) 21·00 Уривки з оперетки. **Відень** (516,4) 20·40 Новітня музика. **Рига** (524,5) „Від колиски до могили". **Будапешт** (550,5) 19·00 Пісні. **Любляна** (575,8) 20·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00, 18·00, 19·00 Концерти. **Ослько** (1071,4) 20·00 Концерт. **Калюндборг** (1153,8) 22·35 Мандоліністи. 23·05 Танкова музика. **Москва** (1481) 15·00, 17·00, 18·00 Концерти. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 21·40 „Один день життя міністра". **Париж** (1724,1) 21·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 18. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Час із Варшави. 12·10—14·20 Передачі із Варшави. 14·20 Польські пісні. 14·40 „Напрямні ощадности в хазяйстві". 15·00 Збірний концерт. 15·55 Концерт для дітей. 16·40 Відчит із Варшави. 16·55 „Звуки й усміхи". 17·15 Відчит. 17·30 „Питання еміграції в останню пору". 17·45 Мандоліністи. 18·30 Листування. 18·50 Мандоліністи. 19·00 Всячина. 19·30 „Тітка ощадність говорить". 19·45—22·55 Передачі з Варшави. 22·55 Оповістки. 23·00 Танкова музика. Грамофонові кружки: 16·20, 17·10, 19·25.

Понеділок, 19. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11·40 Перегляд преси. 11·58 Час із Варшави. 12·10 Про погоду днів. 15·05—15·45 Передачі з Варшави. 16·20—18·50 Передачі з Варшави. 18·50 Всячина. 19·15 Передача з Варшави. 19·25 „Любов звіриного світу у великих людей". 19·45—0·15 Передачі з Варшави. Грамофонові кружки: 12·15, 15·45, 19·40.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові (був. ім. Тобілевича).
СТАНИСЛАВІВ:
18. Х. „Про що Тирса шелестіла".

Український Подільський Театр.
ЧОРТКІВ.
18. Х. п. р. „Старички і Дівчатка".
19. Х. п. р. „Жінка Вампір".

Вскорому часі Театр виставить народню оперетку „Козацьке Сватання" і „Жидівський Розвід".

Склад Театру 16 осіб, власна концертова орхестра під пров. п. Кашинця. Просимо ласкаво Вп. п. Акторів п. Янішевського і Єрофеєва подати свою адресу на імя Ю. Кононіва. 685

На „Рідну Школу" зложила Вп Рідня бл. п. о. В. Залуцького, пароха в Коршеві 50 — зол. замість окремих подяк Духовенству, Установам і Громадянству за вшанування памяти Покійного і численні вияви співчуття. — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори Кружка „Р. Школи" в Золочеві

відбудуться дня 31. жовтня 1931 р. в год. 1 пополудні в салі Т-ва ім. М. Шашкевича, з таким денним порядком:

1) Відкриття зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3) Звіт Старшини з діяльности за 1930/31. 4) Звіт Управи шкіл: а) ґімназії, б) народньої школи. 5) Звіт Контрольної Комісії з внеском на абсолюторію для уступаючої Старшини. 6) Вибір нової Старшини. 7) Вибір делеґатів на Загальний Зїзд „Рідної Школи" у Львові. 8) Внески і запити.

Якщо в год. 1. не буде на салі вимаганого статутом числа членів, то Загальні Збори відбудуться в год. 2 того самого дня без огляду на число приявних членів. Усіх членів, що незаплатили досі вкладки, взиваємо вирівнати залеглости ще перед Загальними Зборами.

693 **Старшина Кружка**

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.